

Μονφόρτ ὀνομαζομένου, ὅστις ἐκ πάντων τῶν τεκμηρίων κατεφαίνετο ὅτι ἦτο ὁ σύζυγός της. Ἄλλ' αἱ ἐρευναὶ διεκόπτοντο ἕως ἐδῶ. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐπιούσης ἡμέρας ἔμαθον ὅτι ἀνθρωπὸς τις ὀνομαζόμενος Μονφόρτ ἐπεβιβάσθη τὴν προτεραιάν ἐπὶ τοῦ *Karadā* ἀπερχόμενος εἰς Ἀμερικὴν. Αἱ πληροφορίαι δ' αὐταὶ ἦσαν αἱ μόναι ἃς ὤφειλον νὰ γινώσκωσιν αἱ προστάτρια τῆς Μαρκέλλας.

Ἄλλ' ὁ ἀνὴρ οὗτος τίνας βαθμοῦ συγγενῆς ἦτο τῆς γυναικὸς ἣτις κατέλυσε ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, ἢν αὐτὸς δὲν ἐχαρακτήριζεν ἄλλως πως; Διατί νὰ μὴ συνεχίσῃ τὰς ἐρεῦνας του; Τοῦτο δὲ καὶ μόνον τὸ ὅτι ἀνεχώρει, ἐδήλου ὅτι πολὺ ὀλίγον τῷ ἔμελε περὶ τῆς γυναικὸς καὶ περὶ τοῦ κορασίου. Ἄλλοι τινὲς εὐφύεστεροι, ὡς μᾶλλον συνηθισμένοι εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν χρημάτων θὰ ἀνέθετον εἰς τινα μεσίτην νὰ λάβῃ πληροφορίας. Ἐπειδὴ δὲ τότε ὁ ὑπερωκεάνειος τηλεγραφικὸς κάλωσ δὲν ὑπῆρχε, θὰ ἔγραφον ἐπιστολὴν εἰς Νέαν Ὑόρκην μετὰ τῆς σημειώσεως: μενέτω ἐν τῷ ταχυδρομείῳ διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον. Ἄλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο ἔργον τοῦ ἀστυνόμου, ὅστις ἀπεποιήθη μὲν νὰ ἀναλάβῃ αὐτὸς τὴν ὑπόθεσιν, συνεβούλευσε δὲ τῇ κυρίᾳ Φαβροῦ νὰ γράψῃ αὐτῇ. Ἄλλ' αἱ τοιαῦτα ἐρευναὶ εἶνε δαπανηραὶ· διότι, ἐὰν ὁ ὀνομαζόμενος Μονφόρτ ἐδήλου ὅτι δὲν φροντίζει περὶ τοῦ παιδιοῦ, καὶ ἠρνεῖτο νὰ ἀποτίσῃ τὴν δαπάνην ἢν ἤθελον καταβάλλῃ ψυχαὶ ἀγαθαὶ καὶ φιλόανθρωποι ἵνα αὐτὸς λάβῃ γινῶσιν; Ἐνενήκοντα τοῖς ἑκατὸν κινδυνεύουσι τὰ οὐσιωδέστατα τῶν ζητημάτων ἕνεκα τῆς τοιαύτης οἰκονομίας.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἡ Μαρία ὑπ' οὐδενὸς ἀναγνωρισθεῖσα ἐτάφη ἀθορούτως, ἀκολουθούσης τὸ φέρετρον τῆς κυρίας Φαβροῦ καὶ τῆς πλυντριάς ὑπὸ τὸν καταπληκτικὸν καύσωνα πρῶτας τινὸς τοῦ Αὐγούστου. Ἐπανελθούσαι δὲ οἴκαδε κατησπᾶσθησαν τὴν μικρὰν ὄρφανὴν μετὰ διπλασίας στοργῆς, καὶ ἡ Μαρία Μονφόρτ διεγράφη ἐκ τοῦ προσώπου τῆς γῆς. Ὁ σταυρὸς τοῦ πτωχοῦ, ὁ τεθεὶς ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς ἐν τῷ κοινῷ λάκκῳ, οὐδὲν ἄλλο πλὴν τῆς χρονολογίας ἔφερον ἢ τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τὰ ἐπὶ τῆς λινοστολῆς αὐτῆς σσημειωμένα: Μ. Π. Καὶ αὐτῇ ὡς βλέπετε εἶχεν ἀπολεσθῆ καὶ μάλιστα διὰ παντός.

Ἀντίγραφον τῆς πράξεως τοῦ θανάτου τῆς ἀγνώστου γυναικὸς καὶ τὸ πρακτικὸν τοῦ γεγονότος ἐπεδόθη πρὸς τὴν κυρίαν Φαβροῦ τὴν ἀναλαβούσαν τὴν συντήρησιν τοῦ παιδιοῦ. Ἐνέγραψε τὰ δύο ταῦτα ἔγγραφα ἐν μικρῷ σάκκῳ μετὰ βοστρύχου τῆς τεθνεώσης κοπένης χάριν τῆς κόρης τῆς, συνήψε δὲ καὶ σημειώσεις τινὰς ἀμφιβόλου ὀρθογραφίας περὶ τῶν καθ' ἕκαστα τοῦ καταπλήξαντος αὐτὴν γεγονότος, οἷον τὰ ἀκριβῆ χαρακτηριστικὰ τῆς τε μητρὸς καὶ τῆς κόρης, τὴν ἀκριβεστάτην περιγραφὴν τῶν ἐνδυμάτων τῆς, τὰ στοιχεῖα Μ. Μ. τὰ ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων

τοῦ παιδιοῦ, μεθ' ὃ ποιήσασα πᾶν ὃ τι ἐνόμιζε δυνατόν, ἀπέθηκε τὸν σάκκον ἐν τῇ γωνίᾳ τῆς σκευοθήκης τῆς μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς: *Μαρκέλλα* καὶ τῆς χρονολογίας τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ μικρὰ ὄρφανὴ εὐρέθη ἐν ταῖς ἀγκάλας τῆς τῇ ἐπιμόνῳ θελήσει τῆς Λουίζης.

Μετὰ μῆνας ἕξ ἡ Μαρκέλλα, ἣτις ὀσημέραι ἐγένετο ἐρασιμώτερα καὶ ὀμιλητικώτερα, ἐπέθηκε τὸν δάκτυλον ἐπὶ φιάλης περιεχοῦσης φαρμακόν τι, ἐφ' ἣς ἦσαν γεγραμμένα τὰ δύο Μ. Μ. τοῦ ὀνοματός της καὶ εἶπε·

— Μαρκέλλα Μονφόρτ, τὸ ὄνομά μου.

— Τὸ ξέρεις καλά; ἠρώτησε ζωηρῶς ἡ κυρία Φαβροῦ.

— Ἄμ' πῶς; καὶ ἡ μαμὰ εἶνε ΜΜ: Μαρία Μονφόρτ. Πότε θὰ ἔλθῃ ἡ μαμὰ;

— Τοῦ χρόνου, ἀπεκρίθη ἡ φαρμακέμπορος, ἣτις διὰ τῆς μακρᾶς ταύτης ὑποσχέσεως κατώρθωσε νὰ πείσῃ τὴν μικρὰν νὰ ὑπομείνῃ. Ὁ πατέρας σου ὀνομάζετο Μονφόρτ;

Τὸ κοράσιον ἀπέμεινεν ἀμηχανοῦν.

— Δὲν εἰξέρω, εἶπεν ἡ μαμὰ τὸν ἔλεγε Σῆμο.

Αἱ ἀναμνήσεις αὐταὶ εἶχον ἀνέλθῃ αἴφνης εἰς τὴν μνήμην τῆς. Τὰς ἐπανελάμβανε δὲ πλεονάκις, καὶ καθ' ὅσον ἐμάνθανε νὰ σκέπτηται ὅσον καὶ νὰ ἐνθυμῆται, διηγῆθη διαφόρους περιστάσεις, ὧν ἕκην εἶχον ἀπομείνῃ ἐν τῷ παιδικῷ αὐτῆς πνεύματι· ἡ δὲ κυρία Φαβροῦ συνέλεγεν αὐτὰς εὐλαθῶς καὶ κατὰ μικρὸν τὰς ἀπεταμίευεν ἐν τῷ μικρῷ σάκκῳ, ὅστις ἦτο τὸ ληξιαρχικὸν βιβλίον τῆς ἀτυχοῦς μικρᾶς ἀπολεσθείσης κόρης.

— Μικρὰ πράγματα εἶν' αὐτὰ, εἶπε πρὸς τὴν κυρίαν Ζαλίην, ἀλλὰ τίς οἶδε, ἴσως καμμιά φορὰ θὰ τὴν βοηθήσουν νὰ εὕρῃ τὸν πατέρα τῆς.

(Ἀκολουθεῖ).

Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Δ'.

ΤΟ ΑΜΑΛΙΕΙΟΝ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ

[Συνέχεια· ἴδε προηγ. φύλλον]

Ἡ ἐσωτερικὴ ὑπηρεσία τοῦ καταστήματος τελεῖται κατὰ κανόνας ἀναλλοιώτους καὶ ἀκριβέστατα τηρουμένους.

Τὴν 6ην πρωϊνὴν ὥραν κρούει τὸ ἐγερτήριον τὰ προσθύτερα τῶν κορασιῶν ἐγείρονται πρῶτα, ἀκολουθοῦσι δὲ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν τὰ νεώτερα. Ἐγερθέντα τὰ κοράσια κατευθύνονται εἰς τοὺς νιπτῆρας, πλύνονται ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν βοηθοῦ, μεθ' ὃ τακτοποιοῦσι τὰς κλίνας τῶν αἰ προσθύτεραι καθοδηγοῦσι τὰς μικρότερας ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ ἐργασίᾳ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πάσῃ ἄλλῃ συναφεῖ. Τὴν 7 1/2 ὥραν τὸ πᾶν εἶνε ἡδὴ ἐτοιμον· τὰ κοράσια κατέρχονται τότε εἰς τὸ προσευ-

χρητήριο ἔθνα τελεῖται ἡ κοινὴ καὶ πρώτη προσευχὴ, ἐπικαλουμένης τῆς ἀρωγῆς τοῦ Ὑψίστου ὡς εὐδωδὴ τὰ ἔργα τῆς ἀρχομένης ἡμέρας. Ἀκολουθεῖ ἡ λήψις τοῦ καφφέ εἰς ὃν προστίθεται καὶ γάλα, ἐξαιρέτως διὰ τὰ εὐπαθέστερα τῶν κορασίων τὴν 8^{ην} ὥραν αἱ αἰθῆσαι τῶν παραδόσεων πληροῦνται. Ἀρχονται πρῶτον τὰ γραμματικά μαθήματα διαρκοῦντα δὲ ἐπὶ δίωρον, ὑποχωροῦσι πρὸ τῶν ἐργοχειρῶν ἀρχομένων περὶ ὥραν 10^{ην}. Τὴν μεσημβρίαν παρὰ τέταρτον ὁ ὁ κώδων σημαίνει ἀπόλυσιν· τὰ κοράσια εὐπρεπίζονται μικρὸν, μεθ' ὃ τὴν μεσημβρίαν κἀηγνται εἰς τὸ γεῦμα. Ἐπακολουθεῖ δίωρος ἀνάπαυσις διαδεχομένη ὑπὸ τριώρου συνεχῆς ἐργασίας ἀφιερουμένης εἰς τὰ ἐργόχειρα· τὸ δεῖπνον παρατίθεται τὴν 6. Μ. Μ. μεθ' ὃ ἀκολουθεῖ μικρὰ τις ἀνάπαυσις. Παρελθούσης τῆς τεταγμένης διὰ τὴν ἄνεσιν ὥρας, τὰ κοράσια ἀπέρχονται ὅπως προσευχηθῶσιν ἐν κοινῷ καὶ εὐχαριστήσωσι τῷ Θεῷ διὰ τὴν συντέλεσιν τῶν ἔργων τῆς ἡμέρας· τὴν προσευχὴν διαδέχεται ἡ μελέτη τῶν μαθημάτων τῆς ἐπαύριον. Περὶ ὥραν 8^{ην} τὰ μικρότερα τῶν κορασίων ἀποσύρονται εἰς τοὺς κοιτώνας ἐνῷ τὰ μέσης ἡλικίας παραμένουσιν ἄχρι τῆς 9^{ης}, ἄχρι τῆς 10^{ης} δὲ τὰ πρεσβύτερα, ἐφ' ὅσον αἱ ὥραι αὐταὶ δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσι πρὸς ἐργασίαν. Πέρα τῆς 10^{ης} τὸ πᾶν ἡρεμεῖ.

Ὁ κύκλος τῶν μαθημάτων, τῶν ἐργοχειρῶν, καὶ ἐν γένει τῶν ἐν τῷ καταστήματι διδαγμάτων διεγράφη ἐπὶ τῷ ὠρισμένῳ σκοπῷ τοῦ ἀναδειξαίνου ὄρφανῆν καὶ πτωχὴν κόρην οἰκονόμον ἀρίστην, φιλόπονον, διευθύντριαν οἰκογενεῖας εἰδυῖαν τὰς ἐσωτερικὰς ἀνάγκας τοῦ οἴκου καὶ ἱκανὴν νὰ τὰς θεραπεύῃ. Τοιαῦται ἀρχαὶ ἐκράτησαν ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ὅλης διδασκαλίας καὶ τῆς ἄλλης διὰ τῶν χειρῶν ἐργασίας. Σημειῶν τὰς ἐντυπώσεις μου ἐκ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ ὄρφανοτροφείου Χατζῆ Κώστα παρετήρουν, προκειμένου περὶ γραμματικῆς διδασκαλίας, ὅτι τὸ κατὰ τὴν παρὰσκουάζει ἐργάτας καὶ οὐχὶ ἐπιστήμονας· κατ' ἀναλογία τὰυτὸ λεκτέον καὶ ἤδη. Ἐν τῷ Ἀμαλιεῖ ὑπάρχουσι τέσσαρες διακεκριμέναι τάξεις μαθημάτων· ἡ τοῦ νηπιαγωγείου, ἡ τοῦ πρώτου προκαταρκτικοῦ τμήματος, ἡ τοῦ δευτέρου προκαταρκτικοῦ, καὶ τελευταία ἡ τῶν στοιχειωδῶν Ἑλληνικῶν καὶ γενικῶν μαθημάτων. Τὰ κοράσια διδάσκονται ἐν αὐταῖς τὴν ἄπταιστον ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν, τὰ ἀναγκαιότερα τῆς πρακτικῆς ἀριθμητικῆς, συνοπτικὴν γεωγραφίαν καὶ ἱστορίαν, Κατῆχθῃσιν καὶ Ἰερὰν ἱστορίαν, ἅμα δὲ καὶ τὸν τρόπον τοῦ τηρεῖν κανονικῶς καὶ εὐχερῶς τὰ καθημερινὰ βιβλία τῶν δαπανῶν τῆς οἰκογενεῖας· τῆς πατρῴου γλώσσης ἡ διδασκαλία χωρεῖ καὶ μικρὸν ἔραρον τῆς διδασκομένης εἰς τὴν πρώτην τοῦ Ἑλληνικοῦ καλίστωσα τὴν μαθήτριαν ἱκανὴν νὰ κατανοῇ ἄριστα νὰ γράφῃ δὲ ἐπαρκῶς καὶ ἄνευ ἀνορθογραφῶν, ἢ τοῦλάχιστον ἀσυγχωρή-

των, τὴν γλῶσσαν. Τὰ κοράσια ἐλαύνει ἀξιέπαινον αἶσθημα φιλομαθείας διὰ τῆς ἀναγνώσεως ὀλιγίστων ἐκλεκτῶν καὶ καταλλήλων βιβλίων, προσιτῶν ἀνωτέρᾳ ἀδείᾳ, ἀντλοῦσι ποικίλας στοιχειώδεις γνώσεις φυσικῆς, χημείας, βοτανικῆς, ὀρυκτολογίας, ἀστρονομίας. Βεβαίως τὰ κοράσια τοῦ Ἀμαλιεῖου γραμματικῶς καὶ ἐγκυκλοπαιδικῶς εἰσι κάλλιον κατηρτισμένα πολλῶν ἄλλων διδασκομένων εἰς δημόσια σχολεῖα ἐν τάξεσιν ἀντιστοίχοις, ὑπερτεροῦσι δὲ ἀσυγκρίτως κατὰ τὰς γνώσεις τῶν ἐφήθων τοῦ ὄρφανοτροφείου Χατζῆ Κώστα. Τοῦτο κεῖται μᾶλλον εἰς τὸ δεξιοῦστερον καὶ φιλομαθέστερον τῆς γυναικὸς ἢ εἰς τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας καὶ τὸν ζῆλον τοῦ διδασκάλου.

Ἡ σωματικὴ τροφή δὲν ὑστερεῖ παντελῶς τῆς πνευματικῆς διὰ τὸ ὑγιὲς αὐτῆς καὶ τὸ ἄφθονον. Τὰ κοράσια τρώγουσι δις τῆς ἡμέρας, ἐξαιρέσει τοῦ πρωϊνοῦ καφφέ· τὸ κρέας εἶνε ἡ πρωτίστη καὶ ἀναπόφευκτος τροφή, παρατιθέμενον τακτικῶς ἐκάστην μεσημβρίαν ἐν ἐνὶ ἐπαρκεστάτῃ καὶ ἐπιμελημένῳ ἐδέσματι. Αἱ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διατεταγμέναι νηστεῖαι φυλάσσονται ἀκριβέστατα, τῆς ἐξαιρέσεως ἐπιτροπομένης καὶ ἐπιβαλλομένης ἐν περιπτώσει ἀσθενείας, ἀναρρώσεως, ἢ ἄλλης ἀδυναμίας. Καρπῶν χρῆσις γίνεται μετρία, ὁ δὲ οἶνος, τῶν νήσων συνήθως καὶ ἀρρήτινῶτος, οὐδέποτε ἐλλείπει ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κορασίων. Ἐκτός τοῦ κρέατος καὶ τοῦ ἄρτου τ' ἄλλα εἶδη τῆς καθημερινῆς ἀναλώσεως προμηθεύονται κατὰ μεγάλας ποσότητας, πολλὰκις δὲ καὶ ἀπὸ Εὐρωπαϊκῶν κέντρων ἀπ' εὐθείας. Ἐν ταῖς ἀποθήκαις τοῦ καταστήματος εὔρηται πάντοτε ἐπαρκεστάτη ποσότης ὀρύζης, καφφέ, σακχάρους, βουτύρου, ἐλαίου καὶ λοιπῶν. Νέα κόρη ἐκ τῶν ἀνατραφειῶν ἐντὸς τοῦ ἀσύλου καὶ ἐκπληρουσῶν ἤδη τεταγμένην ἐν τῷ καταστήματι ὑπηρεσίαν κρατεῖ τὰς κλεῖδας τῆς ἀποθήκης καὶ τὰ βιβλία τῆς εἰσαγωγῆς καὶ δαπάνης τῶν εἰδῶν. Ἐπεσκέφθη τὴν ἀποθήκην καὶ θαύμασα τὴν κρατοῦσαν ἀπανταχοῦ τάξιν καὶ καθαριότητα. Παραπλεύρως ἀπλοῦται ἡ ἱματιοθήκη περιλαμβανούσα τὰς λινοστολὰς τῶν κορασίων κατατεταγμένης ὑπ' ἀριθμοὺς εἰς κανονικὰ χωρίσματα ἐντὸς ξυλίνων σκελετῶν. Ἐκάστη κόρη κέκτηται ἐπαρκεστάτην λινοστολὴν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν ἰδίας ἱματιοφύλακος ἀνατραφείσης ἐπίσης ἐν τῷ καταστήματι καὶ ὑπηρετούσης ἐντὸς αὐτοῦ. Ἡ πληρεστάτη τάξις δύναται νὰ προταθῇ δικαίως ὡς ὑπόδειγμα μιμήσεως καὶ διὰ τὸν εὐτακτότερον ὄργανισμένον οἶκον.

Τὸ ζήτημα τῆς ὑγιεινῆς καὶ πᾶν τὸ πρὸς αὐτὴν συναφὲς ἐπιμόνας καὶ πεφωτισμένως μελετηθὲν κατὰ τὰς ἐσχάτας αὐτοῦ λεπτομερείας ἐλύθη ἐν τῷ Ἀμαλιεῖοι κατὰ τρόπον ἀσφαλέστατον καὶ μεμαρτυρημένως ἐπιτυχῆ. Ἄς μοὶ ἐπιτραπῆ νὰ λεπτολογήσω μικρὸν ἐπὶ τούτου.

Τὸ ζήτημα τῆς ὑγιεινῆς ἀπασχόλησεν ἀνεκάθεν κυβερνήσεις καὶ σωματεῖα, πόσον δὲ ὑπῆρξε δικαία ἢ μέριμνα αὕτη δὲν εἶνε ἴσως ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ. Ἐὰν ὁ κλινικὸς ἐπιδαφιεύη εἰς τὸν ἄνθρωπον πολυτίμους ὑπηρεσίας, ἀποδίδων εἰς τὸν ἀσθενῆ τὴν ἀπολεσθεῖσαν ὑγείαν του, ὁ ὑγιεινολόγος δὲν εὐεργετῆ ὀλιγώτερον τὴν ἀνθρωπότητα ἐνδεικνύων προκαταβολικῶς τὰς νοσογεγεῖς ἐστίας καὶ διδάσκων τ' ἀσφαλῆ μέτρα πρὸς ἀποτροπὴν τῶν ἀποτελεσμάτων. Τὸ Ἀμαλίειον εἶνε τὸ μόνον εὐεργετικὸν ἴδρυμα ἐν Ἑλλάδι, ἐν ᾧ ἡ ἐπιστήμη τῆς ὑγιεινῆς ἔτυχε πρακτικῆς ἐφαρμογῆς οὕτω ἐντελοῦς καὶ ἀκριβεστάτης, ὥστε οὐ μόνον ν' ἀποδείξῃ τὰ θετικὰ ἐκ τῆς τηρήσεώς της ἀγαθὰ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξοβελίσῃ τὰς συνηθεστέρας ἀδιαθεσίας καὶ καχεξίας τὰς παρατηρουμένας συνήθως ἐντὸς καταστήματος πολυανθρώπου περιλαμβάνοντος παιδιά ἐπιρρέπη εἰς πάσας τῆς ἡλικίας των τὰς εὐπαθείας. Ἀποδίδω φόρον τιμῆς εἰς τὰς προσπαθείας τῶν διοικητικῶν συμβουλίων πάντων τῶν ἐν Ἀθήναις εὐεργετικῶν καταστημάτων· ἡ λύσις ὅμως τοῦ προβλήματος τῆς «ὑγιεινῆς ἐν τοῖς καταστήμασιν» ἢ μᾶλλον ἡ πλήρης ἐπιτυχία τῆς «ἐφηρμοσμένης ὑγιεινῆς» ἐπεφυλάσσετο εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ Ἀμαλίου καὶ τὸν πολύτιμον αὐτοῦ ἔφορον, ἡ συμπαθῆς τοῦ ὁποίου μέριμνα καὶ σπουδὴ πρὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν τύχην τῶν ὄρφανῶν προὐκάλεσε τὰς σιωπηλὰς εὐλογίας τῶν θυμαμένων νὰ ἐκτιμηθῶσι τὸ μέγεθος καὶ τὴν εὐγένειαν τοιαύτης ἀφοσιώσεως.

Ἄς ἐπιθεωρήσωμεν διὰ βραχέων τὴν κρατούσαν ἐν τῷ καταστήματι ὑγιεινὴν. Δύναται νὰ διαιρηθῇ εἰς δύο κατηγορίας· τὴν ἀφορῶσαν τοὺς ἐνοικοῦντας πρῶτον καὶ τὴν τοῦ καταστήματος γενικώτερον καὶ εἰδικώτερον εἶτα. Ἐν τῇ πρώτῃ περιέχεται ἡ ἀρίστη δίαίτα ἧς ἀμυδρὰ ἔννοια ἐδόθη ἤδη· ἡ δευτέρα ἄρχεται διὰ τῆς ἀπολύτου καθαριότητος· τὰ κοράσια ἀλλάσσουν δις τῆς ἑβδομάδος λινιστολήν, λούονται δις τῆς ἑβδομάδος τακτικῶς διὰ σάπωνος καὶ ὕδατος θερμοκρασίας καταλλήλου πρὸς τὴν ἐποχὴν· τὰ παλαιὰ τοῦ καταστήματος μαγειρεῖα μετεσχηματίσθησαν εἰς πρόχειρον λουτρῶνα, ξύλινα ὑψηλὰ ἐμβάδες προφυλάσσουν ἀπὸ τοῦ ψύχους τῶν πλακῶν τοὺς πόδας, τὰ δὲ μεγαλιότερα τῶν κορασίων ἐπιμελοῦνται τῶν μικροτέρων ἀπομάσσοντα τὴν ὑγρασίαν καὶ διευθετοῦντα τὴν ὑγρὰν κόμην. Οὐδὲν κατάστημα τῆς φύσεως τοῦ Ἀμαλίου γνωρίζω ἐν Ἀθήναις ἐνθα τοιαύτη κατεβλήθη περὶ τὴν καθαριότητα σπουδῆ, ἐνᾧ εἶνε γνωστὸν ἀφ' ἐτέρου ὅτι πλεῖστα τούτων πάσχουσι καὶ τὴν ἀσύγνωστον τῶν προχειροτάτων λουτήρων ἔλλειψιν. Κυρίως ὅμως εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῶν τῆς ὑγιεινῆς ὀρισμῶν, εἰς τὰς ἡμερησίας ἀπολυμάνσεις, καὶ ἰδιαίτατα εἰς τὸν ἀδιάκοπον δι' ἀεροφόρων ἀερισμὸν τῶν κοιτῶνων ὀφείλει τὸ Ἀμαλίειον τὴν ἔκτακτον, τὴν μοναδικὴν βελτίωσιν τῶν ὑγι-

εινῶν ὄρων. Ἡ διαρκὴς καθαριότης ἀπέβη πρῶτιστος σκοπὸς τῆς ὑπηρεσίας καὶ αὕτη ἐπετεύχθη διὰ μέσων ἐπιτηδεῶν, περὶ τὴν ἀκριβῆ τῶν ὁποίων ἐφαρμογὴν κατεβλήθη ἔκτακτος καὶ ἐνδελεχῆς προσοχῆ. Τὸ ἔδαφος τοῦ καταστήματος καθαρίζεται καθ' ἑβδομάδα· οἱ ὄχστοι κατακλύζονται δι' ὕδατος πλεόν ἢ ἅπαξ τῆς ἡμέρας, οὐσίαι ἀπολυμαντικαὶ οἷον φανικὴ κόνις, θεϊκὸς σίδηρος, ἄσβεστος, ἀνθρακικὴ καὶ λιθανθρακικὴ κόνις, καὶ εἴτι ἄλλο παραπλήσιον ῥίπτεται τακτικῶς ἐντὸς τῶν σωλήνων· οἱ τοῖχοι λευκαίνονται ἅπαξ τοῦ μηνὸς κατὰ τὴν θερινὴν ἐποχὴν, ἅπαξ δὲ κατὰ διμηνίαν τὰς ἄλλας ὥρας· τὸ σύστημα τῆς τοιαύτης καθαριότητος καὶ ἀδιαλείπτου ἀπολυμάνσεως τηρεῖται ἐν ὅμαλαῖς περιστάσεσιν. Ἐὰν ὅμως ἐνοσκήψῃ ἐπιδημία τις τότε ἐντείνονται τὰ ἀπολυμαντικὰ μέτρα· τὸ ἔδαφος τοῦ νοσοκομείου καθαίρεται δι' ὕδατος περιέχοντος φανικὸν ὀξύ, οἱ τοῖχοι χρίονται ἐπιμελῶς, ἄσβεστος δ' ἡμιεσθεσμένη τηρεῖται διαρκῶς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ καταστήματος ἐτοίμη πρὸς χρησιμοποίησιν. Ἄλλ' ὁ ἄριστος καὶ σκοπιμώτατος τῶν νεωτερισμῶν εἶνε οἱ εἰς τοὺς κοιτῶνας ἀεραγωγοί, ἀναδειχθέντες ἀληθῆ ἀλεξιθήρια κατὰ πάσης νόσου ἢ καχεξίας. Κύλινδροι ἐκ ψευδαργύρου 14^{cm} ὑπεκατομέτρων διάμετρον ἔχοντες, ἐποποθετήθησαν ἐντὸς διανογιεῖσων εἰς τοὺς τοίχους καὶ τὰ παρὰ θύρα ὀπῶν· τὸ σχῆμα τοῦ ἀεροφόρου εἶνε παραπλήσιον πρὸς κεραλαῖον Z, ἡ κατωτέρα κυκλικὴ ἄκρα τοῦ ὁποίου εὐρηται ἐντὸς τῆς ἀτμοσφαιρας τοῦ κοιτῶνος, ἐνᾧ ἡ ἀνωτέρα διατελεῖ εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν πρὸς τὴν ὑπαίθριον· ὁ ἀήρ τοῦ κοιτῶνος θερμαινόμενος ὑψοῦται ἐξερχόμενος διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ χάσματος, ἐνᾧ ὁ καθαρὸς τῆς ἀτμοσφαιρας ὀρμῶν διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ χαλαρούμενος ἐκ τῆς σχηματιζομένης ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ ἀεροφόρου ἀμβλείας εἰσέρχεται ἡρέμα εἰς τὸν κοιτῶνα ἀντικαθιστῶν διαδοχικῶς τὰ διαφθαρέντα ὑπὸ τῆς ἀναπνοῆς ἀτμοσφαιρικὰ στρώματα. Τελεῖται οὕτω ἀδιάκοπος καὶ ἀκίνδυνος ἀερισμὸς τὸ εὐεργέτημα τοῦ ὁποίου ἀπέβη καταφανέστατον. Ἡ ἀτμοσφαῖρα τῶν κοιτῶνων ἀνανεουμένη διαρκῶς παραμένει ἢ αὕτη πάντοτε, εὐκράτης, ἄσμος, καθαρὰ, ἐλαφρὰ, μὲ τὰ ἀναλογούντα εἰς τὴν ζωὴν στοιχεῖα. Ἐκτὸς τῶν ἀεροφόρων ἕτερος τρόπος ὑποδεεστέρου ἀερισμοῦ εἶνε τὰ μεταξὺ τοῦ δαπέδου καὶ τῆς θύρας τῶν κοιτῶνων ἀφιέμενα σκοπίμως κενὰ 2—3 ὑπεκατομέτρων. Ἐὰν συμπέσῃ κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας τὸ ψύχος νὰ κρίνηται ὑπερβαλλόντως ὀρμύ, τότε φράσσεται δι' ἀκτινοειδῶν πωμάτων ἀριθμὸς τις ἀεροφόρων, μετριαζομένης οὕτω τῆς ὀρμῆς τοῦ βέματος διὰ τοῦ τεθέντος πώματος ἀφ' οὗ, ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς του, εἰσχωρεῖ πάλιν ἐντὸς τοῦ κοιτῶνος ὁ καθαρὸς ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ. Ἐτερον εὐεργέτημα πρὸς τὰ πολλὰ καὶ ἀποδεδειγμένα εἶνε ὅτι ἡ ἀγορὰ καὶ ἡ τοποθέτησις

εἰς τὰ παράθυρα κοινοῦ ἀεραγωγῆ, δυναμένου νὰ ὀνομασθῆ «ἀλεξίνεον» δὲν ὑπερβαίνει τὰς 10—12 δραχμάς.

Κατὰ τὰς βεβαιώσεις τοῦ ἀρμοδίου προσωπι-
κοῦ ἢ ἀτμοσφαῖρα τῶν κοιτῶνων τοῦ Ἀμαλειοῦ
μετὰ ὀκτώωρον ἐν αὐτοῖς ἀνάπαισιν τριάκοντα ἢ
τεσσαράκοντα προσώπων οὐδεμίαν κατὰ τὴν
πρωίαν παρουσιάζει διαφορὰν τῆς ἀτμοσφαίρας
ἄλλων δωματίων κοινωνούντων ἀπ' εὐθείας μετὰ
τοῦ ὑπαίθρου. Τοῦτο εἶνε πλεονέκτημα ἄξιον τῆς
προσοχῆς τῆς τε Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἰδιωτῶν·
οἱ ἀναμιμητκόμενοι τοῦ μαθητικοῦ βίου ὅτε
ἐντὸς τῶν σχολικῶν αἰθουσῶν οἱ παῖδες ἀνεπνεύ-
μεν, ἀναπνεύουσι δ' εἰσέτι, ὀλεθριώτατα μιάσματα,
θὰ ἐκτιμῆσωσιν ἀκριβέστερον τὸν εὐτυχῆ καὶ
ἀπλούστατον γεωτερισμὸν τὸν προλαμβάνοντα
πλείστας καχεξίας, ὑπ' ὧν ταλαιπωρεῖται ἡ νεότης
καὶ πᾶσαι ἐν γένει αἱ ἡλικίαι· οὐδὲν λέγομεν περὶ
τῶν στρατώνων ἐνθα τὰ τέκνα ἡμῶν καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ ποτίζονται ἄζωτον μικρὸν διαφέρον τοῦ δη-
λητηρίου· περὶ φυλακῶν οὐδὲ λόγος ἐπιτρέπεται...

Τῶν κορασιῶν ἡ ἐνδύμασία εἶνε ὁμοίochρωμος
καὶ ὁμοίochημος, ἢ αὐτὴ δὲ καθ' ἀπάσας τὰς
ῥάρας τοῦ ἔτους· κατὰ τὸν χειμῶνα μόνον παρέ-
χεται τοῖς κορασίαις βαρύτερόν τι ἐνδύμα. Ἡ
ἐξωτερικὴ τῶν κορασιῶν περιβολὴ ἀπαρτίζεται ἐκ
λινοβαμβάκου ἐσθῆτος φαιᾶς μᾶλλον μετὰ πε-
ριλαιμίου λευκοῦ καὶ ἐμπροσθέλας εὐστόχως κε-
κομμένων ἀπάντων καὶ βραχέων· τὸ περιπόδιον
εἶνε λευκὰ πλεκόμενα ὑπ' αὐτῶν τῶν μαθητριῶν,
αἱ δὲ ἐμβάδες ἀπλούσταται ἐκ δέρματος κοινοῦ.
Ἡ λιτότης καὶ ἡ ἀπλότης ἀποτελοῦσιν ἴδιον γνώ-
ρισμα τοῦ καταστήματος· αἱ κλῖναι τῶν κορασιῶν
εἰσὶν ἀπλουστάτης κατασκευῆς, ἀλλ' ἡ καθαριό-
της, στίλβουσα ἀπανταχοῦ, ἀναπληροῖ τὸν πλου-
τον καὶ τὴν τέχνην· αἱ κλινιστρωματὰ πληροῦνται
διὰ χόρτου, τὰ δὲ σκεπάσματα εἰσὶ τὰ συνήθη
ἀλλὰ καθαρῶτατα. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἐκάστης
κλίνης ἀναρτᾶται πῆρα περιέχουσα τὰ κτένι-
α τῆς κόρης, εἰς ἕκαστον δὲ κοιτῶνα ἐπιραινεται
τῆς Παναγίας ἢ εἰκὼν μετὰ λυχνίας ἀναπτομένης
τὴν νύκτα. Ἐκάστης αἰθούσης προϊσταται εἰδικὴ
βοηθὸς ἐντεταλμένη τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν κα-
θευδουσῶν, εὐχερεστάτην ἄλλως, καθ' ὅσον ἐκά-
στη κόρη μεγαλειτέρας ὀπωσοῦν ἡλικίας ἔχει ὑπὸ
τὴν ἄμεσον αὐτῆς προσοχὴν καὶ ἀντίληψιν ἐτέ-
ραν μικροτέρας ἡλικίας δι' ἣν εἶνε ὑπεύθυνος ὁ
δεσμὸς οὗτος παράγει οἰονεὶ σχέσιν τρυφερὰν
μητρὸς πρὸς τὸ τέκνον ἐν τῇ τραπέζῃ ἢ μικρο-
τέρα κόρη παρακάθηται τῇ προϊσταμένῃ, ὁδὸς
εἰπεῖν τῇ μητρί της· Ἡ πρεσβυτέρα τὴν ἡλικίαν
ἐφορεῖει διαρκῶς τὴν μικροτέραν· προσέχει ἐπὶ
τοῦ ὑπνου της, καὶ κατὰ τὰς ῥάρας τοῦ φαγητοῦ
καὶ τῆς ἀναψυχῆς τὴν λούει, τὴν περιποιεῖται,
εἶνε ὑπεύθυνος διὰ τὰς ἀθῶας της παραλείψεις,
διὰ τὰς παιδικὰς της ἀτελείας, διὰ τὰ ἐνδύματά
της, διὰ τὴν ἐκμάθησιν τοῦ μαθήματος καὶ τοῦ

ἐργοχειρίου της· ἡ μικροτέρα ὑπέκει προθύμως
καὶ εὐγνωμόνως· συνάπτεται εἶδος τι ἀδελφικοῦ
δεσμοῦ καὶ ἐξάρτησις εὐάρεστος πληροῦσα χαρᾶς
τὴν ἀγρυπνοῦσαν καὶ τὴν ὑπακούουσαν· τὸ αἶσθη-
μα τῆς ἀμοιβῆς ἀγάπης, ὁ εὐγενὴς πόντος τοῦ
παρασχεῖν ὑπηρεσίας πρὸς τὰς ἀσθενέστερας,
συνειδήσις ἀπεριόριστος καθήκοντος, σεβασμοῦ,
καὶ φιλοστοργίας ἀτόχρημα υἱικῆς θάλλει ἀκ-
μαίως ἐντὸς τοῦ ἀσύλου, ἢ δὲ ἐν αὐτῷ εἰσαγωγῇ
καὶ ἀνατροφή ὀνυαται, ὑπὸ τινα ἔποψιν, νὰ θεω-
ρηθῆ ὡς μετριάζουσα ἰσχυρῶς τὴν ἐνσκήψασαν
συμφορὰν τῆς ὀρφανίας. Τοσοῦτω μέγα πρέπει
νὰ κριθῆ τὸ εὐεργέτημα τῆς ἐν τῷ ἀσύλῳ παρα-
δοχῆς.

Ἡ εἰσαγωγὴ ὅμως δὲν εἶνε ἀτυχῶς οὔτε εὐ-
κολος οὔτε πάντοτε κατορθωτὴ· πρέπει νὰ ὑπάρ-
χη χῶρος διαθέσιμος, πρέπει νὰ συντρέχωσιν αἱ
διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ὀρφανῆς περιστάσεις,
πρέπει νὰ προηγηθῶσι προεισαγωγικαὶ τινες δια-
τυπώσεις. Ἡ λύπη ἢν βεβαίως θὰ δοκιμάζωσι τὰ
μέλη τοῦ συμβουλίου ὀφέποτε ἀναγκάζονται νὰ
φράσωσι τὰ ὦτα εἰς τὴν ἐπικλητικὴν φωνὴν τῶν
αἰτούντων, ἀναγκάζόμενα ν' ἀρνῶνται ἔνεκα ἀνε-
παρκείας μέσων, φαίνεται μοι μία τῶν βαρυτέ-
ρων θυσιῶν εἰς ἃς εὐγενῶς ὑποβάλλονται αἱ φι-
λάνθρωποι ψυχαί, καθ' ὅσον εἶνε ὑπερβαλλόντως
πικρὸν ν' ἀρνηταί τις εἰς τοὺς ἀτυχεῖς, καὶ ἀρ-
νούμενος νὰ πάσχη διότι ἠναγκάσθη ν' ἀρνηθῆ.
Ἐὰν ἤρκει μόνον ἡ ἀγαθὴ πρόθεσις τοῦ ἀτόμου
ὅπως ἀπομάξῃ τὸ δάκρυον τῆς δυστυχίας, ἐὰν ὁ
εἰλικρινὴς συμμερισμὸς τοῦ πόνου τοῦ ἄλλου,
οἱ θερμοὶ λόγοι τῆς παραμυθίας, τὸ ἀνυποκρί-
τως ἐπιδεικνύμενον ἐνδιαφέρον ἤρκειον νὰ ἐπου-
λώσωσιν ὀδυνηρὰ τραύματα λυμαινόμενα τὸ κοι-
νωνικὸν σῶμα, βεβαίως τὰ δεινὰ τῆς ἀνθρωπώ-
τητος θὰ ἦσαν ὀλιγώτερα, συνεχεστέρα δὲ ἡ
χαρὰ τῶν ἀξιουμένων νὰ προλαμβάνωσιν ἢ με-
τριάζωσι τὰς θλίψεις καὶ τὴν ἀπόγνωσιν τῶν θυ-
μάτων τῆς κακοδαμιμονίας· ἡ προθυμία ὅμως τοῦ
πνεύματος οὐδέποτε ἤρκεσε μόνη ἀπαιτεῖται καὶ
τι πλέον ταύτης· ἀπικτοῦνται τὰ μέσα, ὁ αἰώ-
νιος οὗτος καὶ παντοδύναμος μοχλὸς πάσης κινή-
σεως καὶ παντὸς ἔργου· τὰ μέσα, ἢ ἀπορία τῶν
ὀποίων συντρέβουσα τὸν πένητα ἐν τῇ ἐπιμό-
χθῳ πάλῃ τοῦ ἀβιώτου βίου, πικραίνει καὶ τὸν
εὐπορον ἄτε δὴ περιορίζουσα τὰς φιλάνθρω-
πους διαθέσεις του καὶ παρακωλύουσα τὴν εὐρυ-
τέραν ἐφαρμογὴν σχεδίων εὐγενῶν ἀναστελλο-
μένων πρὸ τῆς ἀδυσωπῆτου τῶν μέσων ἀνεπαρ-
κειᾶς . . .

“Οροι ἀπαράβατοι τῆς ἐν τῷ καταστήματι ἀπο-
δοχῆς τῶν κορασιῶν εἶνε ἡ πατρόθεν καὶ μη-
τρόθεν ὀρφανία καὶ ἡλικία ἀπὸ 7—10 ἐτῶν. Τὸ
εἰδικὸν ἄρθρον τὸ καθορίζει τὸν τρόπον τῆς εἰσ-
αγωγῆς ὑπέστη ποικίλας ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ψη-
φισέως του μεταρρυθμίσεις, καὶ τοῦτο εἶνε εὐνόη-
τον, καθ' ὅσον ἡ πείρα πολλὰ εἰδίδαξεν ἔκτοτε,

αί δὲ ἀνάγκαι ἤρξησαν μετὰ τῶν δυσχερειῶν. Εἰς τὴν διοικοῦσαν ἐπιτροπὴν ἐπετράπη νὰ παραδεχθῆ εἰς τὸ ὄρφανοτροφεῖον καὶ μόνον τὰ πατρόθεν ἢ μητρόθεν ὄρφανὰ ἐπὶ μηνιαία καταβολὴ 35 δραχμῶν ὑπὸ συγγενῶν εἴτε ἄλλων, καὶ εἰσφορὰ διακοσίων πενήτηντα δραχμῶν ἕκαστος ἐκαστὸς ἐγκαταστάσεως. Εἰσαγομένης τῆς καινοτομίας ταύτης ἐλήφθη ὑπ' ὄψει καὶ ἡ πιθανότης τῆς βαθμιαίας ἀλλοιώσεως τῆς εἰδικῆς τοῦ ἀσύλου ἀποστολῆς καὶ τῆς φύσεως, ἐφ' ᾧ καὶ ῥητῶς ἐθεσπίσθη ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπὶ τροφείοις εἰσαγομένων κορασιῶν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ ᾖ ἢ ἄνωγος τοῦ ἐνὸς πρὸς δέκα. Τὸ εὐστοχον τῆς διατάξεως ταύτης εἶνε προφανές· τοῦ χρόνου προϊόντος ἡδύνατο πᾶσαι αἱ διαθέσιμοι θέσεις νὰ καταληφθῶσιν ὑπὸ κορασιῶν οἱ συγγενεῖς τῶν ὁποίων ἡδύνατο νὰ καταβάλλωσι τροφεῖα καὶ διδάκτρα, οὕτω δὲ θὰ ἡδικουῦντο τὰ ἐνδεέστατα καὶ πάντῃ ἄπορα ὄρφανὰ ὑπὲρ ὧν καὶ κυρίως ἐθεμελιώθη τὸ ἴδρυμα. Οἱ ὀρίσμοι οὗτοι ἐν τούτοις καὶ τοι πρότερον τροποποιηθέντες ὑπεβλήθησαν μεταγενεστέρως εἰς προσθέτους τροποποιήσεις· ἐν τῇ γενικῇ συνελύσει τῆς 21ης Νοεμβρίου 1882, ἧτις διαμενεῖ ἀξιωματικῶς κατ' ὄσον κατ' αὐτὴν ἐπετελέσθη ἔργον βραδυνάσης δικαιοσύνης, ἀποδοθέντος εἰς τὸ κατὰστημα τοῦ ἀρχικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, κατὰ τὴν συνέλευσιν τοῦ ἔτους ἐκείνου εἰσηγούμενης τῆς κυρίας προέδρου ἢ ὀλομέλειαν ἀπεφάνητο ὅτι ἀντὶ τῶν πρῶτην 35 δραχμῶν τῶν καταβαλλομένων μηνιαίως διὰ τροφεῖα τῶν ὑποτρόφων ἐν τῷ κατὰστηματι δέον νὰ καταβάλλωνται ἐφεξῆς δραχμαὶ νέαι 40, αἱ δὲ καταβολαὶ τῶν μελῶν καὶ αἱ τῆς πρώτης τῶν κορασιῶν ἐγκαταστάσεως νὰ τελῶνται εἰς νέας δραχμάς· ἀλλ' ἡ σπουδαιότερα τροποποίησις ἦν ἡ ψηφισθεῖσα ὡς πρὸς τὴν ἀναλογία τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ὑποτρόφων κορασιῶν πρὸς τὰ δωρεὰν εἰσαγόμενα ὄρφανὰ· εἶδομεν ὅτι ἡ ἀναλογία αὕτη εἶχεν ὡς 1 πρὸς 10, οὕτω δ' ἐκρίνετο παρουσιάζουσα ἀποχρώσας ἐγγυήσεις ὑπὲρ τῆς διασώσεως τοῦ ἀρχικοῦ καὶ διαρκοῦς τοῦ κατὰστηματος σκοποῦ· σοφώτεροι ὅμως σκέψεις ὑπὸ τῆς πείρας ἐνδειχθεῖσαι ὑπεβλήθησαν τὴν μεταβολὴν καὶ τῆς διατάξεως ταύτης ἐπ' ὠφελεία τῶν πενήτων ἐφ' ᾧ καὶ κοινῇ ψήφῳ ἡ γενικὴ συνέλευσις ἀποδεχθεῖσα τὴν πρότασιν τῆς κυρίας προέδρου ἐθεσπίσατο ὅπως ἐφεξῆς ἡ ἀναλογία τῶν ἐπὶ τροφείοις καὶ διδάκτρῳ εἰσαγομένων εἰς τὸ Ἀμαλίσιον κορασιῶν ᾖ ὡς 1 πρὸς 15 ἀντὶ τῶν πρῶτην 10, προτιμωμένων καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῶν ἀπορωτέρων ἐκ τῶν κορασιῶν. Αἱ ψηφισθεῖσαι μεταρρυθμίσεις ὑποβλήθησιν εἰς τὴν κατὰ νόμον ἐπιδοκιμασίαν τῆς Κυβερνήσεως ἔτυχον τῆς ἐγκρίσεως αὐτῆς.

Ἐννεῖται ὅτι δὲν σκοποῦμεν, οὐδ' εἶνε δυνατόν, ν' ἀναγράψωμεν ἐνταῦθα τὸ κατὰστατικὸν καὶ πάσας τὰς λεπτομερείας τὰς ἀφορώσας τὸ

κατὰστημα, περὶ ὧν εὐφρόμως πάντοτε θὰ ἐλάλει τις. Ἠδυνάμεθα νὰ περιγράψωμεν μετ' ἀκριβολογίας, λόγου χάριν, τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν, νὰ μνημονεύσωμεν ἐπὶ παραδείγματι τοῦ πλυντηρίου τοῦ κατὰστηματος, ὅπερ διασκευασθὲν μηχανικῶς ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ διακεκριμένου διευθυντοῦ τῶν ἐργοστασίων τῶν μεταλλουργειῶν τοῦ Λαυρείου, ἀπέβη ἐπιτηδεύτατον πρὸς τὸν σκοπὸν, ἱκανοποιοῦν τὰς ἀνάγκας τῆς καθαριότητος· ὅταν τις μάθῃ ὅτι ὁ παραδιδόμενος ἐβδομαδιαίως πρὸς πλῆσιν λευκὸς βουχισμὸς τῶν κορασιῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ συμποσῶται εἰς 3,000 τεμάχια, θὰ ἐννοήσῃ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τινος ἀσημάντου ἢ ἀναξίου λόγου, καθ' ὅσον τρισχίλια τεμάχια καθαριζόμενα καὶ ἐτοιμαζόμενα ἐβδομαδιαίως εἶνέ τι ἄξιον ἂν οὐχὶ τῆς ἐκπλήξεως τοὐλάχιστον τῆς προσοχῆς, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι ζῶμεν ἐν Ἑλλάδι, καὶ ὅτι δὲν ἔχομεν ἄφθονα τὰ μέσα οὐδὲ τοὺς εἰδικούς ἀνθρώπους ὅπως ἀλλαχοῦ. Καὶ περὶ ἱκανῶν ἄλλων ἡδύνατο προσέτι νὰ δοθῆ εὐρυτέρα εἶδησις. Ἐκ τῶν παρατεθέντων ὅμως ἔκρινεν ἴσως ὁ ἀναγνώστης τὰ περὶ τοῦ κατὰστηματος, ἡ δὲ παράλειψις κεφαλαίων τινῶν ἢ λεπτομερειῶν ἐλπίζομεν ὅτι δὲν παραμορφῶναι τὴν ὅλην τοῦ κατὰστηματος εἰκόνα, ἣν διὰ βραχείων καὶ ἀτελῶς ἐπειράθημεν νὰ χαράξωμεν.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚῃ ΧΩΡᾷ

ΕΞ ΟΔΟΠΟΡΙΚΩΝ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ

Β'

Γάβροβον - Τύρνοβον.

Ἐν τῇ ὑπὲρεια. — Ἡ ὁδὸς μέχρι Γαβρόβου. — Τὸ Γάβροβον. — Ὁ Ἰσολὰν Πεχλιβάν. Εἰς ἄλλος Τοῦρκος καὶ εἰς ἄλλος Πεχλιβάν. — Τσάρεβο - λειβά. — Δρένοβο. — Τύρνοβον. Ἄποψις τῆς πόλεως. — Ἀρβανιτοχώρι. — Τὸ τουρκικὸν πνεῦμα. — Ἑλληνικὸν πνεύματος ἐπίδρασις. — Ἐκλεκτὴ Βουλγάρων κοινωνία. — Ἀρκετικὸν ὄριον. Θεολογικὴ Σχολή. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐν αὐτῇ.

Ἡ ὁδὸς ἀπὸ τοῦ μέρους τούτου δὲν εἶνε τόσον ἐπιμελετημένη ἢ ἀμαξίτις, ἐὰν ὑπῆρξεν, εἶνε κατεστραμμένη πλέον, οἱ ἐλιγμοὶ εἶνε ἰδιωτροπώτεροι, ἀλλ' ἡ κλιτὺς εἶνε ἠπιωτέρα, τὸ πανόραμα περὶς θελκτικώτερον καὶ ἐν γένει κατέρχεται τις μετὰ μείζονος γλυκυθυμίας, διότι κατέρχεται πρῶτον, καὶ διότι ἔχει ὅπως ὅποτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ τέλος τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους Ὀδυσσεΐας. Καὶ ἦδη εἴμεθα εἰς τὴν ὑπὲρειαν. Ἀγροικία τις ἐν ἧ καὶ ὁ σταθμὸς τῆς ὀροφυλακῆς παρέχει τὸ πρῶτον ἄσυλον. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ διαβατηρίου καὶ τὴν ἔρευναν τῶν ἀποσκευῶν σὰς δίδουσι καιρὸν ὅπως ἀναλάβῃτε δυνάμει. Ὁ